

แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

- ชื่อผู้ขอประเมิน นายบุญเลิศ งามลักษณะมงคล
- ตำแหน่งปัจจุบัน นิติกรชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๓๔๓ กลุ่มงานสืบสวนสอบสวน กองนิติการ
- หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน โดยได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงานสืบสวนสอบสวน ตามคำสั่งกองนิติการ ที่ ๒/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ เรื่อง กำหนดหน่วยงานภายในและหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานในสังกัดกองนิติการ และมอบหมายให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติราชการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้
๑. ดำเนินการสืบสวนสอบสวนการกระทำผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม
๒. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. ให้คำปรึกษาและเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๔. ดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการบังคับทางปกครองในเรื่องที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมฯ
๕. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
๖. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
- ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นิติกรชำนาญการพิเศษ
- หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงในด้านนิติการ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย หรือปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงในด้านนิติการ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ดังนี้
๑. ด้านปฏิบัติการ
- (๑) เสนอแนะและชี้แนวทางในการตอบข้อหารือ หรือวินิจฉัยปัญหากฎหมายที่เกี่ยวกับระเบียบของทางราชการที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน
- (๒) ตรวจสอบและเสนอแนะรายละเอียดในการเสนอขอปรับปรุงกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมถูกต้องและเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย
- (๓) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ

(๔) ศึกษาข้อมูลรวบรวม แสวงหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย เสนอความเห็นในการดำเนินเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับวินัยข้าราชการ การร้องทุกข์ การพิทักษ์ระบบคุณธรรม รวมถึงการ ดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการ และการดำเนินคดีของหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง

(๕) ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งตรวจสอบและวิเคราะห์ รายงานของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชา ตามลำดับ หรือคณะกรรมการหรือคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องให้รับทราบและพิจารณา

(๖) ให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น กับ การปฏิบัติงาน ของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุผล สำเร็จและมีประสิทธิภาพ

๒. ด้านการวางแผน วางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนงาน โครงการของหน่วยงานระดับสำนักหรือ กอง มอบหมายงาน แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานและติดตามประเมินผลเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

๓. ด้านการประสานงาน

(๑) ประสานการทำงานร่วมกันในทีมงานโดยมีบทบาทในการชี้แนะ จูงใจทีมงาน หรือหน่วยงานอื่นในระดับสำนักหรือกอง เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

(๒) ชี้แจง ให้ข้อคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการหรือคณะทำงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ และความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกัน

๔. ด้านการบริการ ส่งเสริม สนับสนุนและให้ความร่วมมือในการให้ความรู้ทางกฎหมาย การผลิต คู่มือหรือเอกสาร ตลอดจนการจัดอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับกฎหมายเพื่อช่วยให้การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายเป็นไปอย่างทั่วถึงและเป็นประโยชน์ แก่ข้าราชการ และประชาชน

๕. หน้าที่ความรับผิดชอบที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด

(๑) ดำเนินการสืบสวน สอบสวนข้อเท็จจริง และดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการของกรม ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่เกี่ยวข้อง

(๒) ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่าง ๆ เป็นต้น

(๓) การดำเนินการในคดีปกครอง หรือการต่อหาคดีอาญา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ วางระบบ กำหนดวิธีการควบคุมดำเนินการตามแนวทางยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามนโยบายของทางราชการ และป้องกันการกระทำความผิดวินัย

(๕) พิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ เรื่องร้องเรียน และการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ

(๖) ดำเนินการเสริมสร้างพัฒนาวินัยให้กับข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(๗) ปฏิบัติงานอื่นตามที่มีผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๑. เรื่อง การฟ้องเรียกค่าเสียหายทางแพ่ง ในพื้นที่ป่าไม้ กรณี การฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม บริเวณป่าท่าฤทธิ ป่าลำทองกลาง และป่าลำพญากลาง ในคดีความแพ่ง ศาลจังหวัดสระบุรี

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔ - ๗ ตุลาคม ๒๕๖๗

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

.....การดำเนินการฟ้องเรียกค่าเสียหายทางแพ่ง ในพื้นที่ป่าไม้ กรณี การฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม บริเวณป่าท่าฤทธิ ป่าลำทองกลาง ป่าลำพญากลาง ในคดีความแพ่ง ศาลจังหวัดสระบุรี นั้น ผู้เสนอผลงานต้องใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ เริ่มตั้งแต่ในการพิจารณา ตรวจสอบสำนวนคดีว่าคดีในสำนวน ต้องใช้ข้อมูลเอกสาร และพยานหลักฐาน ประเภทใด เพื่อส่งให้พนักงานอัยการ ดำเนินการว่าต่างคดีให้กรมป่าไม้ โดยพยานหลักฐาน และพยานเอกสาร ที่ใช้ในการอ้างอิง ต้องสอดคล้อง และเชื่อมโยงกับกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติองค์การอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค.๐๔๐๖๒/ว.๔๔ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการอุทธรณ์ฎีกาคดีแพ่ง และอุทธรณ์คดีปกครอง รวมทั้งหนังสือเวียนกรมป่าไม้ ด้านที่สุด ที่ ทส.๑๖๑๒.๓ (ย.๒)/๕๑๙๕ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔ เรื่อง มาตรการการปฏิบัติเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่าและดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ เป็นต้น ซึ่งผู้เสนอผลงานต้องใช้ทักษะ และประสบการณ์ในการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อจักได้ส่งข้อมูลเอกสารหลักฐานให้พนักงานอัยการพิจารณาส่งฟ้องคดี รวมทั้งใช้เป็นพยานหลักฐานในการอุทธรณ์คดีด้วย ตลอดจนผู้เสนอผลงานต้องอาศัยองค์ความรู้ในการตีความตัวบทของกฎหมายแต่ละฉบับ เพื่อให้การพิจารณาคดี เมื่อส่งข้อมูลในพนักงานอัยการว่าต่างคดี มีความครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบกันต้องมีการวางแผนการดำเนินงาน ต้องจัดลำดับความสำคัญ สามารถอธิบายข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้ผู้แทนคดี เพื่อสามารถดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปได้ รวมทั้งต้องคำนึงถึงอายุความในการฟ้องคดี และระยะเวลาในการอุทธรณ์คดีด้วย พร้อมทั้งยังต้องเสนอความเห็น ข้อมูล ข้อเท็จจริงทั้งหมดให้หัวหน้าส่วนราชการได้โปรดเห็นชอบตามที่ผู้เสนอผลงานเสนอความเห็นทุกประการอีกด้วย ในการนี้คดีดังกล่าวหัวหน้าส่วนราชการได้เห็นชอบตามที่ผู้เสนอผลงานเสนอความเห็นทุกประการ

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน

.....คดีนี้การดำเนินการเริ่มต้นจากกรมป่าไม้ได้รับข้อมูลให้ฟ้องคดีแพ่ง เรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมจากสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๕ (สระบุรี) ให้ฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมกับผู้บุกรุกในพื้นที่บริเวณป่าท่าฤทธิ ป่าลำทองกลาง และป่าลำพญากลาง เบื้องต้นต้องตรวจสอบว่าคดีดังกล่าวอยู่ในอายุความที่สามารถฟ้องคดีแพ่ง เพื่อเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมได้หรือไม่ โดยอายุความนี้ต้องเป็นไปตามมาตรา ๑๙๓/๓๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “อายุความนั้น ถ้าประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้มีกำหนดสิบปี” เมื่อตรวจสอบแล้วสำนวนคดีดังกล่าวอยู่ในอายุความที่จะฟ้องคดีได้ ต่อมาผู้เสนอผลงานจะต้องตรวจสอบเอกสารหลักฐาน เพื่อที่จะต้องใช้ใน

การดำเนินคดีกับผู้บุกรุกพื้นที่ป่าดังกล่าว เพื่อรวบรวมเอกสาร หลักฐาน ทั้งหมด ส่งให้พนักงานอัยการ เพื่อว่าต่างคดีให้กรมป่าไม้ โดยเอกสาร หลักฐานที่ใช้ประกอบในการฟ้องคดีแพ่ง เพื่อเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ต้องเป็นไปตามหนังสือเวียนของกรมป่าไม้ ส่วนที่สุด ที่ ทส. ๑๖๑๒.๓ (ย.๒)/๕๑๙๕ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔ เรื่อง มาตรการการปฏิบัติเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่า และดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ข้อ ๒.๓ การดำเนินคดีในส่วนแพ่ง ซึ่งสามารถกระทำได้อีกเมื่อได้ทราบตัวผู้กระทำความผิดแล้วนั้น หากปรากฏผลการสอบสวนว่าผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลใด ขอให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้รวบรวมข้อเท็จจริง และจัดส่งพยานหลักฐานให้กรมป่าไม้ ดังนี้

..... - หลักฐานเอกสารการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน พร้อมภาพถ่ายและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับคดีทั้งหมด

..... - ผลการตรวจสอบรังวัดพื้นที่เสียหาย โดยคำนวณเนื้อที่ให้ชัดเจนและลงตำแหน่งในแผนที่ภูมิประเทศ (Topographic Map) หรือแผนที่เฉพาะเรื่อง (Thematic Map) มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ พร้อมแสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติให้ชัดเจน ทั้งนี้หากมีภาพถ่ายทางอากาศ (Photo Aerial) มาตราส่วน ๑:๕,๐๐๐ มาตราส่วน ๑:๕,๐๐๐ หรือมาตราส่วน ๑:๑๕,๐๐๐ ซึ่งสามารถแสดงพื้นที่เกิดเหตุได้ให้แนบมาด้วย

..... - กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาติ พร้อมแผนที่ท้ายกฎกระทรวงและสำเนาปิดประกาศแล้วลงตำแหน่งพื้นที่ที่เกิดเหตุในแผนที่ด้วย (ถ้ามี)

..... - คำนวณค่าเสียหายที่กรมป่าไม้ได้รับทั้งหมด โดยคิดคำนวณค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมบางประการ อันเนื่องมาจากการทำลายพื้นที่ป่าไม้ พร้อมรายละเอียดการคำนวณและเอกสารอ้างอิงประกอบการคำนวณ

..... - รายชื่อ สำเนาบัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้กระทำความผิด

..... - รายงานผลการดำเนินคดีอาญาคำพิพากษาฉบับเต็ม (ถ้ามี) ทั้งนี้คดีดังกล่าว พนักงานอัยการมีความสังเกตขาดไม่ฟ้องคดีอาญา แต่เมื่อผู้บุกรุก มีการกระทำอันเป็นเหตุให้สภาพป่าป่าท่วมน้ำป่าลำทองหลาง และป่าลำพญากลาง เกิดความเสียหาย จึงต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติ ที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไป ตามมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

..... - แจ้งรายชื่อ ตำแหน่ง และสังกัดของเจ้าหน้าที่ที่เห็นสมควรให้ทำหน้าที่เป็นผู้แทนคดี ติดต่อบริหารงานกับพนักงานอัยการในการดำเนินคดี ซึ่งควรเป็นเจ้าหน้าที่ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดีมากที่สุด ทั้งนี้ ให้เจ้าหน้าที่รับรองสำเนาถูกต้องเอกสารทุกแผ่น และกรณีสภาพพื้นที่เกิดเหตุขอให้จัดส่งภาพถ่ายตัวจริง หรือภาพถ่ายสี ห้ามมิให้ใช้ภาพถ่ายเอกสารหรือภาพขาวดำ

เมื่อสามารถรวบรวมเอกสาร หลักฐานตามหนังสือเวียนของกรมป่าไม้ข้างต้นแล้ว ผู้เสนอผลงานต้องเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา ส่งเรื่องทั้งหมดให้พนักงานอัยการ พิจารณาฟ้องคดีแพ่งเพื่อเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ให้กรมป่าไม้ต่อไป ซึ่งสำนวนคดีนี้ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนจากกรมป่าไม้แล้ว พนักงานอัยการได้โปรดพิจารณาส่งฟ้องผู้กระทำความผิดบุกรุกพื้นที่ป่าในกรณีนี้ให้ชดเชยค่าเสียหายตั้งแต่วันที่บุกรุกพื้นที่ป่าเหตุเกิดเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗ (บุกรุกพื้นที่จำนวนประมาณ ๑๖๗ - ๑ - ๔๗ ไร่) โดยให้จำเลยชดเชยค่าเสียหาย จำนวน ๔,๑๒๔,๓๘๙ บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายกำหนด ของเงินจำนวนดังกล่าว นับแต่วันกระทำความผิดเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมป่าไม้

..... ซึ่งต่อมาศาลจังหวัดสระบุรี มีคำพิพากษายกคำฟ้องของโจทก์ ทั้งนี้ เมื่อพนักงานอัยการแจ้งผลคดีในศาลชั้นต้นกลับมายังกรมป่าไม้ ผู้เสนอผลงานต้องพิจารณาแล้วเห็นว่าคดีดังกล่าวเห็นควรต้องอุทธรณ์

หรือไม่ อย่างไร ซึ่งคดีนี้ ผู้เสนอผลงานพิจารณาแล้ว เห็นควรต้องอุทธรณ์คำพิพากษา ดังนั้นผู้เสนอผลงานต้องเสนอความเห็นเห็นว่าเห็นควรอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าว ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา แจ้งความเห็นของกรมป่าไม้เพื่อให้โปรดให้พนักงานอัยการ พิจารณาอุทธรณ์ คำพิพากษาให้กรมป่าไม้ต่อไป ซึ่งพนักงานอัยการในคดีนี้ ได้แจ้งผลคดีในศาลอุทธรณ์ว่า มีคำพิพากษาให้ผู้บุกรุกหรือจำเลย ชดใช้ค่าเสียหายไม่เต็มตามฟ้อง ผู้เสนอผลงาน ต้องพิจารณาว่าในกรณีดังกล่าว สมควรจะฎีกาคำพิพากษาหรือไม่ อย่างไร ในการนี้ คดีดังกล่าว ผู้เสนอผลงานเห็นว่าศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาให้ผู้บุกรุกหรือจำเลย ชดใช้ค่าเสียหายตามพฤติการณ์แห่งคดี อีกทั้ง พนักงานอัยการหรือกรมป่าไม้ ไม่สามารถนำเอกสาร หรือหลักฐานอื่นใดมานำสืบหรือพิสูจน์ได้ว่าจำเลยเป็นผู้ทำลายต้นไม้ที่ขึ้นอยู่ตามธรรมชาติบนที่ดินที่จำเลยครอบครอง ซึ่งเป็นที่ป่าให้เสียหายได้เพียงใด จึงไม่มีประเด็นสำคัญแห่งคดี ที่จะสามารถขออนุญาตฎีกาและขอยื่นฎีกาได้โดยหัวหน้าส่วนราชการ ได้เห็นชอบตามที่ผู้เสนอผลงานเสนอความเห็นด้วยแล้ว ทั้งนี้หากจำเลยไม่ขออนุญาตฎีกา และล่วงเลยเวลาอุทธรณ์คำพิพากษา คดีดังกล่าวก็จะถึงที่สุด และหากจำเลยไม่ชดใช้ค่าเสียหายตามคำพิพากษา กรมป่าไม้จักได้ขอให้พนักงานอัยการได้โปรดขอให้ศาลจังหวัดสระบุรี ออกหมายบังคับคดี เพื่อดำเนินการในขั้นตอนการบังคับคดีตามคำพิพากษาต่อไป

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๕.๑ ดำเนินการฟ้องเรียกค่าเสียหายทางแพ่ง ในพื้นที่ป่าไม้ กรณี การฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมบริเวณป่าท่าฤทธิ์ ป่าลำทองหลวง ป่าลำพญากลาง ในคดีความแพ่ง ศาลจังหวัดสระบุรี ดังกล่าว นั้น ผู้เสนอผลงาน ได้ปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนการตรวจสอบเอกสาร การรวบรวมพยานหลักฐาน พยานเอกสารต่าง ๆ ให้ครบถ้วน ตรวจสอบข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย ก่อนเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาส่งสำนวนคดีพร้อมเอกสารทั้งหมดให้พนักงานอัยการพิจารณาว่าต่างคดีให้กรมป่าไม้ต่อไป ในคดีนี้ศาลชั้นต้น มีคำพิพากษาสรุปได้ว่า ในกรณีดังกล่าวน่าจะเชื่อว่าที่จำเลยเข้าไปครอบครอง และก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างรวมถึงสาธารณูปโภคในที่ดินพิพาท ก็โดยเข้าใจว่าจำเลยสามารถกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งได้ความว่าก่อนจำเลยซื้อที่ดินพิพาท นั้น ที่ดินไม่มีสภาพเป็นป่า โดยมีบุคคลอื่นหลายราย ได้ครอบครองทำกิน ทำเกษตรกรรม ปลูกพืชไร่ และทางนำสืบของโจทก์ก็ไม่มีพยานหลักฐานยืนยันได้ว่าจำเลยเป็นผู้ทำลายหรือทำให้สูญหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในที่ดินพิพาท ข้อเท็จจริงที่โจทก์นำสืบมาจึงฟังไม่ได้ว่า จำเลยกระทำการใดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหาย หรือความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และไม่เป็นการกระทำโดยละเมิด จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ ซึ่งต่อมากกรมป่าไม้ โดยพนักงานอัยการ ได้มีความเห็นอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าว และศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ได้มีคำพิพากษาแก่เป็นว่าให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหาย ๑,๐๐๒,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕) เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่โจทก์ (คิดเป็นร้อยละ ๒๔ ของทุนทรัพย์ค่าเสียหาย จำนวน ๔,๑๒๔,๓๘๙ บาท) ทั้งนี้ผู้เสนอผลงานเห็นว่าศาลใช้ดุลยพินิจกำหนดค่าเสียหายในตามสมควรและเป็นไปตามข้อเท็จจริง ซึ่งประเด็นสำคัญของคดีนี้ทั้งนี้ โจทก์ไม่สามารถนำสืบ และรวมทั้งไม่ปรากฏข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานอื่นใด จะพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้ตัดฟันต้นไม้ที่ขึ้นอยู่บนที่ดินตามฟ้อง มีเพียงเอกสารประกอบการคำนวณค่าความเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ตามโปรแกรมการคิดคำนวณค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมบางประการหลังการทำลายพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งในหลาย ๆ คดีที่กรมป่าไม้ ได้ฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ศาลมักจักใช้ดุลยพินิจกำหนดค่าเสียหายไม่เต็มตามที่กรมป่าไม้ฟ้องเรียกค่าเสียหาย (ส่วนใหญ่ศาลมักจะใช้ดุลยพินิจกำหนดค่าเสียหาย

ร้อยละ ๒๐, ๓๐, ๔๐ ตามแต่พฤติการณ์ของจำเลยแต่ละคดีที่มีความแตกต่างกัน) ซึ่งในคดีนี้ เมื่อโจทก์ไม่สามารถนำเอกสาร หรือหลักฐานอื่นใด มาสนับสนุนหรือพิสูจน์ได้ว่าจำเลยเป็นผู้ทำลายต้นไม้ที่ขึ้นอยู่ตามธรรมชาติบนที่ดินที่จำเลยครอบครอง ซึ่งเป็นที่ป่าให้เสียหายได้เพียงใด จึงไม่มีประเด็นสำคัญแห่งคดีที่จะสามารถขออนุญาตฎีกาและขอยื่นฎีกาได้ ทั้งนี้ ตามนัยคำวินิจฉัยของศาล ซึ่งคดีละเมิดและเรียกค่าเสียหายทุกประเภทคดี ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายให้โจทก์ตามสมควร ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงของแต่ละกรณี เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๘ วรรคแรก ดังนั้นผู้เสนอผลงานจึงสรุปข้อมูลข้อเท็จจริง เสนอหัวหน้าส่วนราชการว่าคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ดังกล่าว ที่กำหนดค่าเสียหายในช่วงต้น เป็นจำนวนที่เหมาะสมเป็นไปตามข้อเท็จจริงทางคดีและชอบด้วยเหตุผลและเป็นธรรมต่อคู่ความแล้ว คดีนี้จึงไม่มีประเด็นหรือเหตุผลที่จะขออนุญาตฎีกาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ แต่อย่างใด จึงเห็นควร ไม่ขออนุญาตฎีกาและยื่นฎีกาคำพิพากษาดังกล่าว ให้ถือว่าคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ เป็นที่สุด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๔/๑ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของพนักงานอัยการจังหวัดสระบุรี ทั้งนี้หัวหน้าส่วนราชการได้มีหนังสือแจ้งความเห็นของกรมป่าไม้ให้พนักงานอัยการจังหวัดสระบุรี พิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕.๒ เมื่อคดีดังกล่าวข้างต้นถึงที่สุด จำเลยในคดีต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดสระบุรี โดยจำเลยต้องชดใช้ค่าเสียหาย ๑,๐๐๒,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕) เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่โจทก์ ซึ่งหากไม่ชำระค่าเสียหายตามคำพิพากษาของศาล กรมป่าไม้ ก็จะสามารถขอให้พนักงานอัยการขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี เพื่อดำเนินการในขั้นตอนการบังคับคดีตามคำพิพากษาต่อไป

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๖.๑ หน่วยงานของรัฐ สามารถนำคดีนี้ เป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินคดีแพ่งเพื่อเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถใช้เป็นต้นแบบสำหรับคดีลักษณะเดียวกัน หน่วยงานของรัฐสามารถนำแนวทางในการจัดเตรียมพยานหลักฐาน การคำนวณค่าเสียหาย และกระบวนการพิจารณาคดีไปปรับใช้ในการดำเนินคดีอื่นๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานในคดีที่มีลักษณะเดียวกัน สามารถประหยัดเวลาในการดำเนินการอีกด้วย

๖.๒ คำพิพากษาในคดีนี้สามารถนำมาเป็นแนวทางเปรียบเทียบ เพื่อพิจารณาแนวโน้มการพิจารณาของศาลในการกำหนดค่าเสียหายในคดีสิ่งแวดล้อม และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับคำพิพากษาในอนาคต

๖.๓ การดำเนินคดีฟ้องเรียกค่าเสียหายกับจำเลย ผู้บุกรุกป่าในคดีนี้ ได้สะท้อนให้เห็นข้อจำกัดของกฎหมายและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง เช่น เสนอให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานในการคำนวณค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม โดยอ้างอิงข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ และแนวปฏิบัติสากล เช่น การประเมินมูลค่าการกักเก็บคาร์บอนของป่าไม้ หรือการใช้ราคาตลาดของทรัพยากรป่าไม้ที่ถูกทำลาย การผลักดันให้มีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับกระบวนการฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม หรือการมีข้อกำหนดกฎหมายเพื่อใช้ในการคำนวณค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจนที่ถูกต้อง ใกล้เคียงความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

๖.๔ สำหรับผลกระทบในเชิงบวกที่เกิดขึ้น จากการฟ้องเรียกค่าเสียหายทางแพ่ง ในพื้นที่ป่าไม้กรณี การฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม บริเวณป่าท่าฤทธิ์ ป่าลำทองหลวง ป่าลำพญากลาง

ในคดีความแพ่ง ศาลจังหวัดสระบุรีดังกล่าว นั้น ผู้นำเสนอผลงานเห็นว่า ในกรณีนี้ จะสามารถทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะนิติกรผู้ดำเนินการฟ้องคดีให้กับหน่วยงาน ได้รับองค์ความรู้และแนวทางในการฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีความซับซ้อน ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องศึกษาแนวคำพิพากษามากขึ้น ทำให้องค์กรเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ สามารถฟ้องคดีฟ้องเรียกค่าเสียหายให้กับหน่วยงานได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

.....สำหรับความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ จากการฟ้องเรียกค่าเสียหายทางแพ่ง ในพื้นที่ป่าไม้ กรณี การฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม บริเวณป่าท่าฤทธิ์ ป่าลำทองหลวง ป่าลำพญากลาง ในคดีความแพ่ง ศาลจังหวัดสระบุรีดังกล่าว นั้น มีข้อกำหนดและระเบียบที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ แต่ละฉบับที่มีความซับซ้อนทำให้ต้องทำความเข้าใจในการตีความตัวบทกฎหมายเพื่อนำมาปรับใช้กับข้อมูลข้อเท็จจริงที่ได้รับมา ต้องศึกษาคำพิพากษาของศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษายกฟ้อง มีพยานเอกสารจำนวนมาก รวมทั้งต้องประสานกับพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนให้เกิดความเข้าใจในสำนวนคดี เพื่อจัดส่งเอกสารเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้อง ต้องอาศัยระยะเวลาพอสมควรในการดำเนินการ รวมทั้งต้องประสานงานกับผู้แทนคดีที่กรมป่าไม้ ตั้งให้เป็นผู้แทนคดีในการขึ้นสืบพยานในคดีนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ครบถ้วน สามารถนำข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง นำไปอธิบายให้ศาลรับฟังเป็นพยานหลักฐานที่เชื่อถือได้ รวมทั้งการดำเนินการฟ้องคดี ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระยะเวลาที่พนักงานอัยการ ได้กำหนดไว้ บางครั้งทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมเอกสารหลักฐาน หรือการเบิกจ่ายเงินค่าธรรมเนียมศาล ให้ทันตามกำหนดระยะเวลาที่พนักงานอัยการได้กำหนดไว้

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

.....สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการฟ้องเรียกค่าเสียหายทางแพ่ง ในพื้นที่ป่าไม้ กรณี การฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม บริเวณป่าท่าฤทธิ์ ป่าลำทองหลวง ป่าลำพญากลาง ในคดีความแพ่ง ศาลจังหวัดสระบุรีดังกล่าว นั้น ปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ส่วนกลางที่รับเรื่องจากหน่วยงานในภูมิภาคของกรมป่าไม้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่แต่ละบุคคล มีพื้นฐานการปฏิบัติงานที่ต่างกัน การเข้าใจกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง อาจมีความคลาดเคลื่อนต่างกันไป ทำให้บางครั้งต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรเพื่อทำความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่ในส่วนกลาง และเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคของกรมป่าไม้ เกี่ยวกับพยานหลักฐานและพยานเอกสาร ที่จำเป็นต้องใช้ในการส่งให้พนักงานอัยการ ว่าต่างคดีเพื่อเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมให้กับกรมป่าไม้ และสิ่งสำคัญในการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม คือ โปรแกรมแบบจำลองเพื่อใช้คำนวณค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมบางประการ ในสำนวนคดี ศาลมักจะไม่เชื่อในผลการคำนวณของกรมป่าไม้ ศาลมักให้เหตุผลว่าโปรแกรมจำลองการคำนวณดังกล่าว เป็นเพียงสิ่งที่โจทก์ใช้อ้างฝ่ายเดียว ยังไม่เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ดังนั้นศาลมักใช้ดุลยพินิจในการกำหนดค่าเสียหาย ซึ่งอาจทำให้ค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ที่ได้รับไม่เป็นไปตามที่กรมป่าไม้ประเมินค่าเสียหายไว้

๙. ข้อเสนอแนะ

.....๙.๑ ให้กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกันพัฒนาแนวทางการคำนวณค่าเสียหายให้เป็นมาตรฐาน ศึกษาแนวทางจากต่างประเทศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินค่าเสียหายให้เป็นระบบและสามารถใช้เป็นมาตรฐานในทางปฏิบัติ โดยขอคำแนะนำหรือความเห็นในหน่วยงานวิชาการของศาลยุติธรรมด้วย

๙.๒. เสนอให้หน่วยงานเสนอมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ศาลอาจนำมาใช้ในการประกอบการวินิจฉัยในการพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับการพิจารณาค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ในการบุกรุกทำลายพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ และพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในอนาคต

๙.๓. ควรจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการดำเนินคดีแพ่งเพื่อฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ในคดีป่าไม้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน สามารถใช้เป็นคู่มือเรียนรู้ใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงานของนิติกร ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับการฟ้องเรียกค่าเสียหายได้อย่างมีมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งคู่มือเกี่ยวกับการดำเนินคดีแพ่งเพื่อฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ดังกล่าว ยังสามารถใช้เป็นตัวอย่างการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ของหน่วยงานได้อีกด้วย

๙.๔. ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา ให้ความรู้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่นิติกรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการฟ้องคดีแพ่งเพื่อเรียกค่าเสียหายในคดีป่าไม้ ของกรมป่าไม้ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อรับฟังแลกเปลี่ยนความเห็น ประสบการณ์ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานทางด้านการดำเนินการฟ้องคดีแพ่ง การเตรียมเอกสาร ในการดำเนินคดี การประสานงานกับพนักงานอัยการ การติดต่อกับหน่วยงานราชการ ศาลยุติธรรม รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติงาน เกิดความรู้ความเข้าใจ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

ไม่มี

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

(๑)	-	สัดส่วนของผลงาน	-	%
(๒)	-	สัดส่วนของผลงาน	-	%
(๓)	-	สัดส่วนของผลงาน	-	%

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....ผู้ขอประเมิน

(นายบุญเลิศ งามลักษณะมงคล)

วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๘

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
-	-
-	-
-	-

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
(นายพนิตย์ เทพสุวรรณ)
(ตำแหน่ง)
วันที่
(ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล)

(ลงชื่อ)
(นายยอดชาย ไวยเนตร)
(ตำแหน่ง)
วันที่
(ผู้อำนวยการกอง/สำนัก ขึ้นไป)

- หมายเหตุ : ๑. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียว ก็ให้คำรับรอง ๑ ระดับได้
๒. ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน ระดับต่ำกว่าสำนัก / กอง ๑ ระดับ
๓. การเสนอผลงานให้มีความยาวไม่น้อยกว่า ๕ หน้ากระดาษ A๔

๑. เรื่อง...ข้อเสนอปรับปรุงกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมในคดีป่าไม้
อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

....ทรัพยากรป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์เป็นสมบัติล้ำค่าของชาติที่มีบทบาทสำคัญในการรักษาสมดุลทางระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ทั้งในด้านการเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอน แหล่งผลิตออกซิเจน แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าและพืชพรรณนานาชนิด ตลอดจนเป็นแหล่งน้ำและปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของชุมชนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ปัญหาการบุกรุกทำลายป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้พื้นที่ป่าลดลงและเกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง กรมป่าไม้ และ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเป็นหน่วยงานหลัก ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ของประเทศ รวมถึงการดำเนินคดีกับผู้บุกรุกทำลายป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ โดยการฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม เป็นหนึ่งในมาตรการสำคัญที่ใช้เพื่อป้องปรามและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม การฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมในคดีป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ยังคงประสบปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะการขาดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานในการคำนวณค่าเสียหาย ในปัจจุบัน กรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์สำหรับประเมินค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมบางประการหลังการทำลายป่า เพื่อคำนวณมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม แบบจำลองดังกล่าวยังไม่สามารถสะท้อนถึงความเป็นจริงได้อย่างครบถ้วน และขาดการอ้างอิงข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่เพียงพอ ส่งผลให้การนำสืบในศาลไม่เป็นที่ยอมรับ ศาลมักไม่เชื่อถือผลการคำนวณจากแบบจำลองดังกล่าว และใช้ดุลยพินิจในการกำหนดค่าเสียหายแทน ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการปรับปรุงกฎหมายและกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมในคดีป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ให้มีความชัดเจน โปร่งใส และเป็นที่ยอมรับในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้การฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายบรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องปรามการบุกรุกทำลายป่าไม้และพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน.....

๓.๑ บทวิเคราะห์ปัญหา

.....การฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมในคดีป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ยังคงประสบปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะการขาดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานในการคำนวณค่าเสียหาย ปัจจุบัน กรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์สำหรับประเมินค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมบางประการหลังการทำลายป่า อย่างไรก็ตาม แบบจำลองดังกล่าวยังไม่สามารถสะท้อนถึงความเป็นจริงได้อย่างครบถ้วน และขาดการอ้างอิงข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่เพียงพอ ส่งผลให้การนำสืบในศาลไม่เป็นที่ยอมรับ ศาลมักไม่เชื่อถือผลการคำนวณจากแบบจำลองดังกล่าว และใช้ดุลยพินิจในการกำหนดค่าเสียหายแทน ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงปัญหาดังกล่าวส่งผลให้การฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายขาดประสิทธิภาพและความเป็นธรรม อีกทั้งยังทำให้การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติเป็นไปอย่างไม่เต็มที่ นอกจากนี้

การขาดความชัดเจนในหลักเกณฑ์การคำนวณยังทำให้การประสานงานระหว่างกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปอย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ

๓.๒ แนวความคิด / ข้อเสนอ

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นในการแก้ไข ปรับปรุง กฎหมายและกำหนดหลักเกณฑ์ การประเมินค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมในคดีป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ให้มีความชัดเจน โปร่งใส และเป็นที่ยอมรับ ในกระบวนการยุติธรรม โดยมีแนวความคิดและข้อเสนอ โดยเสนอให้มีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมบทบัญญัติใน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ประกอบด้วย พระราชบัญญัติ ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไป รวมทั้งปรับปรุงเกณฑ์ การคำนวณค่าความเสียหายให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยควรคิดคำนวณต้นทุนต่าง ๆ ของค่าเสียหายให้แปรผันกับสภาพเศรษฐกิจ และค่าครองชีพของประชาชนทั่วไป เพื่อให้สะท้อนถึงค่าเสียหาย ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ให้อำนาจพนักงานอัยการ เรียกค่าเสียหายไปในคราวเดียวกันกับคดีอาญา รวมทั้งปรับปรุงแบบจำลองทางคณิตศาสตร์สำหรับประเมิน ค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมบางประการหลังการทำลายป่าไม้ ให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ได้แก้ไข ปรับปรุง เรียบร้อยแล้ว

๓.๓ ข้อจำกัดที่อาจจะเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

หากแบบจำลองหรือหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสียหายถูกพัฒนาขึ้นโดยกรมป่าไม้หรือกรมอุทยาน แห่งชาติเพียงฝ่ายเดียว โดยไม่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานกลางหรือผู้เชี่ยวชาญอิสระ ศาลอาจไม่เชื่อถือ ผลการคำนวณดังกล่าว รวมทั้งศาลอาจเห็นว่าการคำนวณค่าเสียหายขาดความโปร่งใส หรือไม่มีการเปิดเผย ข้อมูลและวิธีการคำนวณอย่างชัดเจน ศาลอาจไม่ยอมรับผลการคำนวณดังกล่าว ดังนั้นเมื่อกรมป่าไม้ และ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หลังจากมีการปรับปรุง ระเบียบ และกฎหมาย เพื่อกำหนด หลักเกณฑ์ในการคำนวณค่าเสียหายเสร็จสิ้นแล้ว ควรจะจัดทำรายงานการศึกษาที่รองรับหลักเกณฑ์ การคำนวณค่าเสียหายพร้อมเปิดเผยการคำนวณ หรือแจ้งเวียนการปรับปรุงกฎหมาย และหลักเกณฑ์ ในการคำนวณค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมดังกล่าว เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ ประชาชน และศาลยุติธรรม เห็นว่า ผลการคำนวณมีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ชัดเจน ถูกต้อง โปร่งใส ประการใด รวมทั้งควรให้หน่วยงานกลาง หรือผู้เชี่ยวชาญอิสระ เช่น มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม เป็นผู้รับรองหลักเกณฑ์การคำนวณ ค่าเสียหาย จะได้เพิ่มความน่าเชื่อถือในการปรับปรุงกฎหมายการคำนวณค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ในการคำนวณที่ได้แก้ไขปรับปรุงที่กรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ได้ดำเนินการแล้ว

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๑ ผลเชิงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม มีกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนสำหรับการประเมิน ค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม การฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นที่ยอมรับใน กระบวนการยุติธรรม ศาลสามารถใช้ผลการคำนวณค่าเสียหายจากแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่ได้รับการ รับรองจากหน่วยงานกลางหรือผู้เชี่ยวชาญอิสระ รวมทั้งจำเลยผู้ถูกฟ้องคดีให้ชดเชยค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ก็จะได้รับความเป็นธรรมมากขึ้น ศาลสามารถตัดสินให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายจากการทำลายหรือบุกรุก พื้นที่ป่าไม้ได้อย่างยุติธรรมมากยิ่งขึ้น

๕.๒ ผลเชิงปฏิบัติการ การคำนวณค่าเสียหายเป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นที่ยอมรับ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการประสานงานระหว่างกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสอบทานการคำนวณค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ก็จะสามารถกระทำได้อย่างเป็นระบบ และการดำเนินการในส่วนที่ต้องประสานความร่วมมือกัน ก็จะสามารถดำเนินการได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

๕.๓ ผลเชิงสังคมและสิ่งแวดล้อม สามารถสร้างความเป็นธรรมในการชดเชยค่าเสียหายระหว่างผู้กระทำผิด และหน่วยงานรัฐ ส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์อย่างยั่งยืน เพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕.๑ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ สามารถวัดได้จาก จำนวนคดีที่ฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้นหรือคงที่หลังจากมีการปรับปรุงกฎหมายและหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมในช่วงต้น ตลอดจนมูลค่าค่าเสียหายที่ได้รับจากการฟ้องคดี สูงขึ้นหรือสอดคล้องกับมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง และจำนวนคดีที่ศาลยอมรับผลการคำนวณค่าเสียหายจากแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ เพิ่มขึ้นหลังจากมีการปรับปรุงกฎหมายและหลักเกณฑ์

๕.๒ ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ สามารถวัดได้จาก ความโปร่งใสในการคำนวณค่าเสียหาย มีการเปิดเผยข้อมูลและวิธีการคำนวณอย่างชัดเจน ความน่าเชื่อถือของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ได้รับการรับรองจากหน่วยงานกลางหรือผู้เชี่ยวชาญอิสระ และความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ ศาลยุติธรรม และประชาชน

๕.๓ ตัวชี้วัดเชิงกระบวนการ สามารถวัดได้จาก การมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสียหาย การจัดอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มความรู้และความเข้าใจ เช่น การอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ ผู้พิพากษา และอัยการ และการประเมินผลและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมดังกล่าว มีการทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสียหายอย่างต่อเนื่อง

(ลงชื่อ).....

ผู้ขอประเมิน

(นายบุญเลิศ งามลักษณะมงคล)

วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๘

ผู้ขอประเมิน